קמ"ל כדמשני ליה. לקמן: **ואיבעיא אימא** לא תקשי לי מה לא יעקה אכל ב"ד של מטה מלקין אותו וי"ל דהשתא הדר ביה ממאי דאמר בדיבור אחד נאמרו ומיהו בירושלמי ובסיפרי מוכח בהדיא דבדיבור אחד נאמרו דתמר דקאמר התם שוא ושקר בדיבור אחד נאמרו וכן מחלוקת מות יומת וביום השבת כו' ולעיל נמי דבסמוך דאכלתי ולא אכלתי שקר ויליף מלשוא לשוא ב' פעמים איצטריך שפיר הא דבלאו אחד נאמר משום דאיכא למיפרך אדרשא דלשוא כדפריך לקמן ומאי שנא פירוש אפי' אוכל ולא אוכל נמי ומשני בפירוש ריבתה תורה כו' והייט דבלאו אחד נאמרו כדפריש בפ"ק (דף נ: בפירוש) ואיצטריך נמי דרשא דלשוא לשוא משום דלא נאמרו בדיבור אחד לענין שבועה אלא לענין עדות דבדברות הראשונות כתיב לא תענה ברעך עד שקר ובדברות האחרונות עד שוא אבל השתא דכתיב לשוא לשוא ילפינן שפיר ממאי דבדיבור אחד נאמרו לענין עדות דלא מרבינן אלא אכלתי ולא אכלתי: **חוץ** מנשבע ומימר כו'. תימה והא ר' יוחנן אית ליה בהאוכר את הפועלים (ב"מ ט: ופס) גבי חסמה בקול והנהיגה בקול עקימת פין הוי מעשה וי"ל דשאני התם דבדיבור עושה מעשה שהבהמה נמנעת מלאכול והוי כמו מימר דא"ל רבי יוחנן לא מיתני מימר דבדיבור קעביד מעשה ברים תמורה (דף נ:) וא"ת והא בפ' ד' מיתות (סנהדרין סה: ופס) גבי הא דמסמס לר' יוחנן דעקימת שפתיו דמנדף לא הוי מעשה מפני דיסמו בקול ופריך עליה מחסמה בקול והנהיגה בקול דאמר ר' יוחנן דעקימת שפתיו הוי מעשה ומאי קושיא התם מפני דבדיבור קעביד מעשה וי"ל דהתם מפני עדים זוממין פריך דלא חייב להו מעשה אע"ג דמתחייב הגידון על ידם ופס מפורש יותר: **חוץ** מנשבע ומימר וכו'. וא"ת וליחשוב נמי עדים זוממים ומוליא ס"ר ואע"ג דעדים זוממים קריהו רחמנא מעשה ברים ב"ק (דף ה.) ומוליא ס"ס רע נמי קאמר רבי יהודה נופיה בכתובות בפ"ק ערה (דף מו.) דאינו חייב עד שיכוון עדים מ"מ חייבי לין בהן מעשה דהא בפ"ק דמכות (דף ד: ופס) ילף מיניה ר' יהודה בגלמא דלאו שאין בו מעשה לוקין עליו וי"ל כיון דכתיב בהו מלקות בהדיא לא חש למיתגיהו א"נ לין למדין מן הכללות אפי' במקום שנאמר בהן חוץ א) והא לא תקשי דהכא קאמר רבי יהודה דלאו שאין בו מעשה לין לוקין עליו והתם קאמר דלוקין דהכא משמיה דרבי יוסי קאמר לה: **אמר** קרא כי לא יעקה כו'. וא"ת אמאי לא נפקא לן ברים אלו הן הלוקין (מכות יג:) דלאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו מדאיצטריך קרא בנשבע ובמקלל חבירו בשם כדאמר ברים תמורה (דף נ:) ויש לומר דלמא לא הוה דלשון לכהני הני קראי: ומה

כדמשני ליה. ותא"ת א"כ בלא דיבור אחד נאמרו דרשין ליה מה' לא יעקה אכל ב"ד של מטה מלקין אותו וי"ל דהשתא הדר ביה ממאי דאמר בדיבור אחד נאמרו ומיהו בירושלמי ובסיפרי מוכח בהדיא דבדיבור אחד נאמרו דקאמר התם שוא ושקר בדיבור אחד נאמרו וכן מחלוקת מות יומת וביום השבת כו' ולעיל נמי דבסמוך דאכלתי ולא אכלתי שקר ויליף מלשוא לשוא ב' פעמים איצטריך שפיר הא דבלאו אחד נאמר משום דאיכא למיפרך אדרשא דלשוא כדפריך לקמן ומאי שנא פירוש אפי' אוכל ולא אוכל נמי ומשני בפירוש ריבתה תורה כו' והייט דבלאו אחד נאמרו כדפריש בפ"ק (דף נ: בפירוש) ואיצטריך נמי דרשא דלשוא לשוא משום דלא נאמרו בדיבור אחד לענין שבועה אלא לענין עדות דבדברות הראשונות כתיב לא תענה ברעך עד שקר ובדברות האחרונות עד שוא אבל השתא דכתיב לשוא לשוא ילפינן שפיר ממאי דבדיבור אחד נאמרו לענין עדות דלא מרבינן אלא אכלתי ולא אכלתי: **חוץ** מנשבע ומימר כו'. תימה והא ר' יוחנן אית ליה בהאוכר את הפועלים (ב"מ ט: ופס) גבי חסמה בקול והנהיגה בקול עקימת פין הוי מעשה וי"ל דשאני התם דבדיבור עושה מעשה שהבהמה נמנעת מלאכול והוי כמו מימר דא"ל רבי יוחנן לא מיתני מימר דבדיבור קעביד מעשה ברים תמורה (דף נ:) וא"ת והא בפ' ד' מיתות (סנהדרין סה: ופס) גבי הא דמסמס לר' יוחנן דעקימת שפתיו דמנדף לא הוי מעשה מפני דיסמו בקול ופריך עליה מחסמה בקול והנהיגה בקול דאמר ר' יוחנן דעקימת שפתיו הוי מעשה ומאי קושיא התם מפני דבדיבור קעביד מעשה וי"ל דהתם מפני עדים זוממין פריך דלא חייב להו מעשה אע"ג דמתחייב הגידון על ידם ופס מפורש יותר: **חוץ** מנשבע ומימר וכו'. וא"ת וליחשוב נמי עדים זוממים ומוליא ס"ר ואע"ג דעדים זוממים קריהו רחמנא מעשה ברים ב"ק (דף ה.) ומוליא ס"ס רע נמי קאמר רבי יהודה נופיה בכתובות בפ"ק ערה (דף מו.) דאינו חייב עד שיכוון עדים מ"מ חייבי לין בהן מעשה דהא בפ"ק דמכות (דף ד: ופס) ילף מיניה ר' יהודה בגלמא דלאו שאין בו מעשה לוקין עליו וי"ל כיון דכתיב בהו מלקות בהדיא לא חש למיתגיהו א"נ לין למדין מן הכללות אפי' במקום שנאמר בהן חוץ א) והא לא תקשי דהכא קאמר רבי יהודה דלאו שאין בו מעשה לין לוקין עליו והתם קאמר דלוקין דהכא משמיה דרבי יוסי קאמר לה: **אמר** קרא כי לא יעקה כו'. וא"ת אמאי לא נפקא לן ברים אלו הן הלוקין (מכות יג:) דלאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו מדאיצטריך קרא בנשבע ובמקלל חבירו בשם כדאמר ברים תמורה (דף נ:) ויש לומר דלמא לא הוה דלשון לכהני הני קראי: ומה

קמ"ל כדמשני ליה. לקמן: **ואיבעיא אימא** לא תקשי לי מה לא יעקה אכל ב"ד של מטה מלקין אותו וי"ל דהשתא הדר ביה ממאי דאמר בדיבור אחד נאמרו ומיהו בירושלמי ובסיפרי מוכח בהדיא דבדיבור אחד נאמרו דקאמר התם שוא ושקר בדיבור אחד נאמרו וכן מחלוקת מות יומת וביום השבת כו' ולעיל נמי דבסמוך דאכלתי ולא אכלתי שקר ויליף מלשוא לשוא ב' פעמים איצטריך שפיר הא דבלאו אחד נאמר משום דאיכא למיפרך אדרשא דלשוא כדפריך לקמן ומאי שנא פירוש אפי' אוכל ולא אוכל נמי ומשני בפירוש ריבתה תורה כו' והייט דבלאו אחד נאמרו כדפריש בפ"ק (דף נ: בפירוש) ואיצטריך נמי דרשא דלשוא לשוא משום דלא נאמרו בדיבור אחד לענין שבועה אלא לענין עדות דבדברות הראשונות כתיב לא תענה ברעך עד שקר ובדברות האחרונות עד שוא אבל השתא דכתיב לשוא לשוא ילפינן שפיר ממאי דבדיבור אחד נאמרו לענין עדות דלא מרבינן אלא אכלתי ולא אכלתי: **חוץ** מנשבע ומימר כו'. תימה והא ר' יוחנן אית ליה בהאוכר את הפועלים (ב"מ ט: ופס) גבי חסמה בקול והנהיגה בקול עקימת פין הוי מעשה וי"ל דשאני התם דבדיבור עושה מעשה שהבהמה נמנעת מלאכול והוי כמו מימר דא"ל רבי יוחנן לא מיתני מימר דבדיבור קעביד מעשה ברים תמורה (דף נ:) וא"ת והא בפ' ד' מיתות (סנהדרין סה: ופס) גבי הא דמסמס לר' יוחנן דעקימת שפתיו דמנדף לא הוי מעשה מפני דיסמו בקול ופריך עליה מחסמה בקול והנהיגה בקול דאמר ר' יוחנן דעקימת שפתיו הוי מעשה ומאי קושיא התם מפני דבדיבור קעביד מעשה וי"ל דהתם מפני עדים זוממין פריך דלא חייב להו מעשה אע"ג דמתחייב הגידון על ידם ופס מפורש יותר: **חוץ** מנשבע ומימר וכו'. וא"ת וליחשוב נמי עדים זוממים ומוליא ס"ר ואע"ג דעדים זוממים קריהו רחמנא מעשה ברים ב"ק (דף ה.) ומוליא ס"ס רע נמי קאמר רבי יהודה נופיה בכתובות בפ"ק ערה (דף מו.) דאינו חייב עד שיכוון עדים מ"מ חייבי לין בהן מעשה דהא בפ"ק דמכות (דף ד: ופס) ילף מיניה ר' יהודה בגלמא דלאו שאין בו מעשה לוקין עליו וי"ל כיון דכתיב בהו מלקות בהדיא לא חש למיתגיהו א"נ לין למדין מן הכללות אפי' במקום שנאמר בהן חוץ א) והא לא תקשי דהכא קאמר רבי יהודה דלאו שאין בו מעשה לין לוקין עליו והתם קאמר דלוקין דהכא משמיה דרבי יוסי קאמר לה: **אמר** קרא כי לא יעקה כו'. וא"ת אמאי לא נפקא לן ברים אלו הן הלוקין (מכות יג:) דלאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו מדאיצטריך קרא בנשבע ובמקלל חבירו בשם כדאמר ברים תמורה (דף נ:) ויש לומר דלמא לא הוה דלשון לכהני הני קראי: ומה

ואיבעיא אימא בשם שמביא קרבן על שוא ור"ע היא דמחייב לשעבר כלהבא מיתיבי זו היא שבועת שוא נשבע לשנות את הידוע לאדם שבועת שקר נשבע להחליף נשבע ומחליף רבי אחא א"ר אבהו א"ר יוחנן אכלתי ולא אכלתי שקר ואזהרתיה מלא תשבעו בשמי לשקר אוכל ולא אוכל עובר בלא יחל דברו אי זו היא שבועת שוא נשבע לשנות את הידוע לאדם אמר רב פפא הא דרבי אבהו איתמר אלא מכללא איתמר דאמר רב אידי בר אבין אמר רב עמרם אמר רב יצחק א"ר יוחנן ר' יהודה אומר משום ר' יוסי הגלילי כל לא תעשה שבתורה לאו שיש בו מעשה לוקין עליו ושאין בו מעשה אין לוקין עליו חוץ מנשבע ומקלל את חבירו בשם דתנו רבנן נשבע ומקלל את חבירו בשם אמר קרא לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא כי לא ינקה ב"ד של מעלה אין מנקין אותו אבל ב"ד של מטה מלקין אותו ומנקין אותו א"ל רב פפא לאביי דלמא הכי קאמר רחמנא לא ינקה כלל אי כתיב כי לא ינקה כדקאמרת השתא דכתיב כי לא ינקה ה' הוא דאינו מנקה אבל ב"ד של מטה מלקין אותו ומנקין אותו אשכחן שבועת שוא שבועת שקר מנלן ר' יוחנן דידיה אמר לשוא לשוא שתי פעמים אם אינו ענין לשבועת שוא תנהו ענין לשבועת שקר והוי בה ר' אבהו האי שבועת שקר ה"ד אליבא שלא אוכל ואכל לאו שאין בו מעשה הוא אלא דאמר שבועה שאוכל ולא אכל האי מי לוקה הא איתמר שבועה שאוכל כבר זו היום ועבר היום ולא אכלה רבי יוחנן ור"ל דאמרי תרוייהו אינו לוקה ר' יוחנן אמר אינו לוקה משום דהוה לאו שאין בו מעשה וכל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו ור"ל אמר אינו לוקה משום דהוה התראת ספק והתראת ספק לא שמה התראה אבל אבהו התם באכלתי ולא אכלתי ומאי שנא אמר רבא בפירוש ריבתה תורה שבועת שקר דומה לשוא מה שוא לשעבר אף שקר נמי לשעבר איתיביה רבי ירמיה לרבי אבהו שבועה שלא אוכל כבר זו שבועה שלא אוכלנה ואכלה אינו חייב אלא אחת זו היא שבועת בטוי שחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה קרבן עולה ויורד זו היא למעוטי מאי לאו למעוטי אכלתי ולא אכלתי דלא לקי? לא למעוטי אכלתי ולא אכלתי מלקרבן זו היא דעל שגגתה קרבן עולה ויורד אבל אכלתי ולא אכלתי לא ור' ישמעאל היא דאמר אינו חייב אלא על העתיד לבא אבל מילקא לקי? אימא